

til udfordres; fremdeles at Danmark staaer alene baade med Statsgælden og mange andre Udgifter, som ikke alene vedkomme Slesvig, men ogsaa Holsteen og Lauenborg. Jeg sigter ikke hertil, siger jeg, men jeg anseer det dog for ret hensigtsmæssigt at gjøre opmærksom paa, at de Udgifter, som Danmark saaledes paa Grund af Forholdene vil komme til at udrede, fuldtvel kunne anslaaes til 4 a 5 Mill. Rbd. Og jeg troer at burde fremhæve dette, fordi den Tanke har noget Trostende ved sig, da man deraf vil see, at Danmark, naar disse overordentlige Forhold ikke vare tilstede, vilde være istand til med nogenlunde Lethed at bære sine nødvendige Udgifter. Danmarks Resourcer ere endnu ikke udtømte; men under alle Omstændigheder, hvilke Vanskeligheder Fremtiden end maatte frembyde, saa staaer det hverken i Regjeringens eller Rigsdagens Magt herom at gjøre nogen sikker Beregning, ligesaa lidt som vi kunne fastsætte en bestemt Termin for, naar der skal blive Fred. Dette vilde jeg kun bemærke i Forbigaaende. Naar jeg har sagt, at vor Udgifts-side har Brøst, saa har jeg fornemmeligt sigtet til den indre Administrations Mangler og Brøst (Hør! Hør!), som vi have nedarvet fra Fortiden. Det høitærede Thing maa saaledes ikke troe, at Regjeringen er blind for Manglerne ved vort Pensionsvæsen, som have naaet en saa betænkkelig Høide; man troe heller ikke, at Regjeringen er blind for de mange Brøst, som ere en Folge af Administrationens Complication, af de mange Embedsmænd, som Administrationens Ordning gjør nødvendig og derfor forøge Pensions-Fondet; men jo noiere man kjender Forholdene, desto mere veed man ogsaa at vurdere de Vanskeligheder, som disse medføre. En stærk og kraftig Billie er ikke nok for at Reformen skal kunne lykkes; thi den Sag laader sig ikke ordne fra oven, men, skal Reformen være gjennemgribende, maa den begynde fra neden. Jeg vil i denne Henseende ikke tilbageholde det som min Overbeviisning, at en sand Reform af vort hele Finantsvæsen kun er mulig ved Hjælp af en Udvikling af Communerne (Hør! Hør!), en altid stigende selvstændig Udvikling af Communerne. (Bravo!) Jeg tvivler forøvrigt heller ikke om, at ogsaa det par-

lamentariske Liv vil kunne udøve nogen gavnlig Indflydelse paa vor Forretningsgang, og det vil væsentligt afhænge af de ærede Herrer selv at foregaae baade Regjeringen og Folket med Exemplet af en resolut Forretnings-Virksomhed. Som Forholdet er, erindre vi imidlertid, at det ikke staaer til os at danne og skabe et Danmark paany; vi have arvet Danmark, som det engang er. Vi maae udvikle et nyt Danmark af det gamle. Det gamle har dog ikke blot sine Feil, men det har ogsaa sine Fordele, som jeg imidlertid ikke vil fremhæve, da man maaskee ikke i Diebliffet er tilbøielig til at erkjende dem. Men jeg troer, at den, som har en dyb Indsigt i vore administrative Forhold, vil dog tillægge dem en betydelig Indflydelse paa Danmarks Udvikling, som i Aarene 1848 og 49 staaer i en saa grel Modsetning til det øvrige Europas. Men under alle Omstændigheder maa man ikke glemme, at Billigheds-Følelsen altid har staaet Retfærdigheds-Følelsen saa nær, at man vanskeligt kan tilsidefatte den første, uden at den sidste føler sig krænkert; man glemme heller ikke, at Systemet, om det end kan være mangelfuldt, dog kan have baade troe og agtværdige Tjenere. Det hele Punkt, som angaaer Danmarks hele indre Administration, Embedsstanden, Pensionsvæsenet, Forskud og Gage-Anviisninger og Alt, hvad dertil hører, vil jeg imidlertid senere om nogle faa Dage (Jeg haaber maaskee allerede paa Mandag) komme til nærmere at fremsætte for det høitærede Thing, naar der bliver handlet om Gagers Anviisning og Forskud. Endnu skal jeg kun bemærke, at det havde været Regjeringens Ønske i Almindelighed og Finantsministeriets i Særdeleshed at kunne fremlægge en formelig gjennemgaaende Gage-Liste, saavel for de civile Ministerier, som for de civile Dele af de militaire Ministerier, men det har denne gang ikke været muligt. Man vil derfor finde ved at sammenligne Enkelthederne under de forskjellige Ministerier eller endogaa maaskee under de forskjellige Brancher af samme Ministerium, at der heri ere store Uovereensstemmelser. Disse Uoverensstemmelser troer jeg dog ved nærmere Overveielse ville findes at være mindre betydelige, og denne Gang har det i al Fald været umuligt